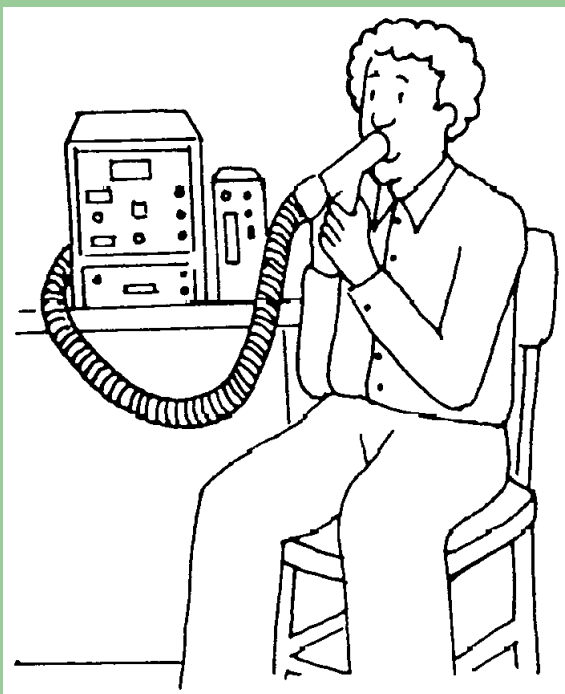

Spirometrické vyšetření

mechanika dýchacího
systému

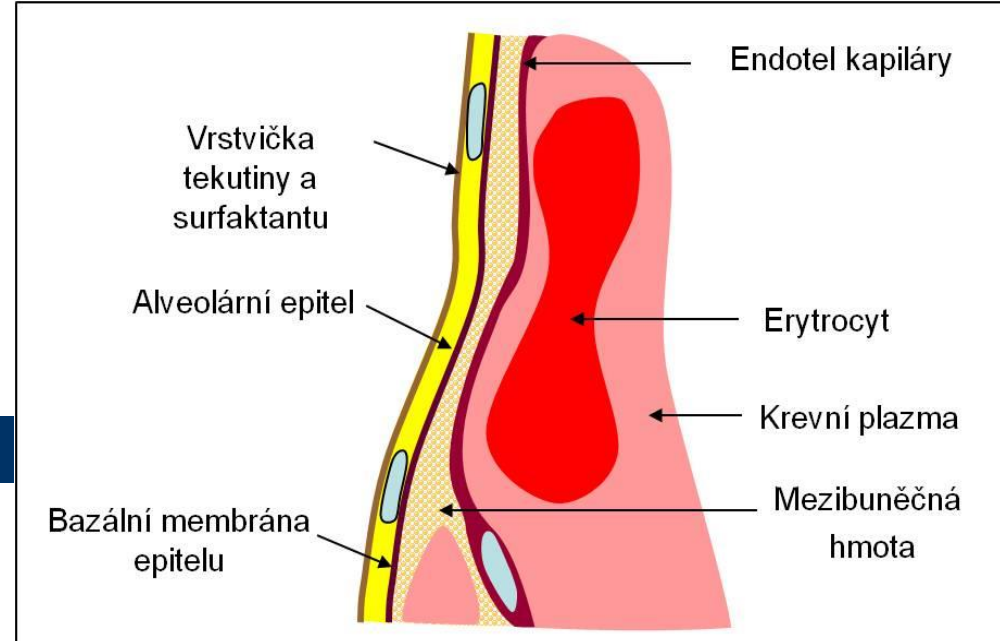
patofyziologie nemocí plic

Respirační systém - fyziologie

Hlavní funkce na úrovni plic:

- **Ventilace** (tlakové gradienty)
- **Difuze** (koncentrační gradienty, tlakové gradienty)
- **Perfuze**
  - (srdce = pumpa, plíce = výměník)

Difuze, perfuze

- **Plicní perfuze** - přivádění odkysličené krve k alveolům a odvádění krve okysličené
- **Plicní difuze** - difuze O_2 a CO_2 přes alveolo-kapilární membránu (bazální membrána pneumocytů + bazální membrána endotelu kapilár + endotelové buňky)

Alveolární ventilace

$$V_A = (V_T - V_D) \times f$$

V_T .... dechový objem (**T**idal volume)

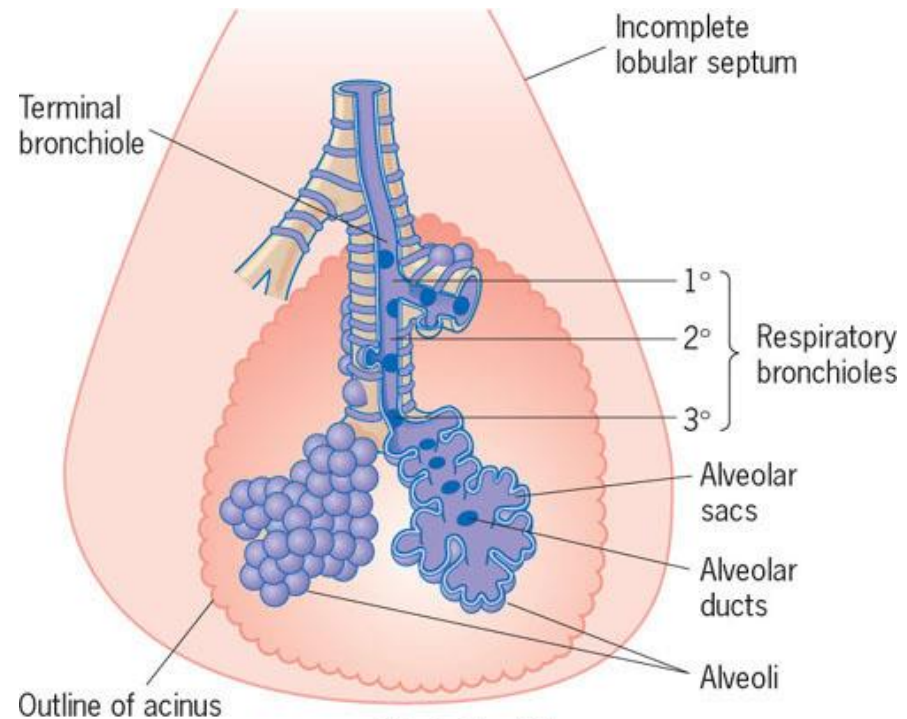
V_D .... mrtvý prostor (**D**ead volume)

f .... dechová frekvence

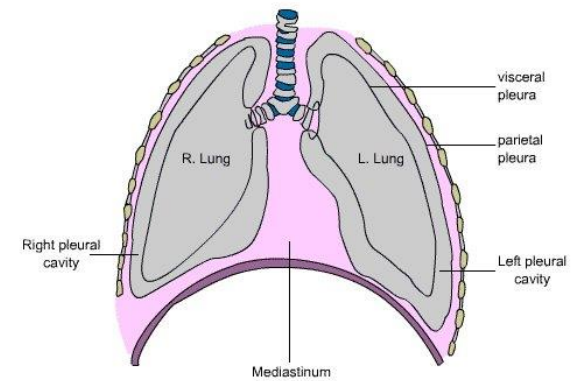
$$V_A = (500\text{ml} - 150\text{ml}) \times 15/\text{min} = \pm 5250\text{ml}/\text{min}$$

Respirační systém

- **pásmo konvekce** = anatomický mrtvý prostor
  - neprobíhá výměna plynů, pouze proudění vzduchu
    - trachea
    - bronchus
    - lobární bronchus
    - segmentální bronchus
    - terminální bronchiolus
- **pásmo respirace**
  - výměna plynů
    - respirační bronchiolus
    - alveolární duktus
    - alveolus

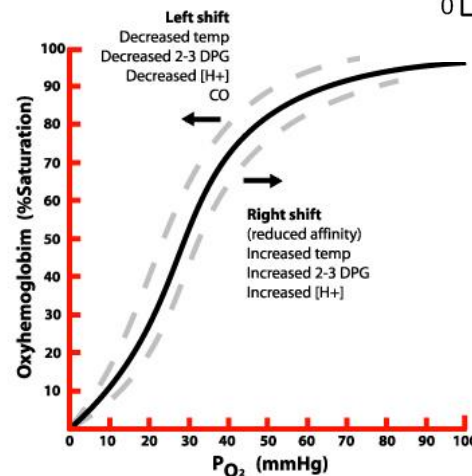
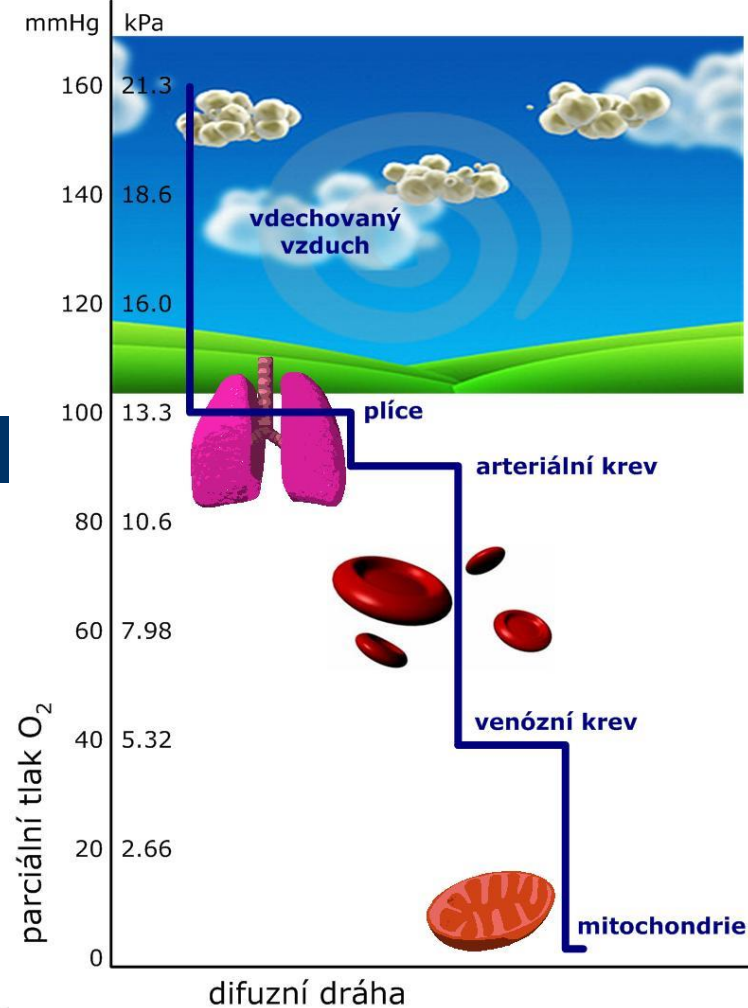
Respirační aparát

- zajišťuje neustálou výměnu O_2 a CO_2 mezi okolním vzduchem a krví na požadovaných hodnotách **parciálních tlaků** obou plynů v krvi
- **mechanika dýchání**
  - kombinace aktivního **nádechu** (kontrakce bránice + podtlak v pohrudniční dutině) a pasivního **výdechu** (relaxace bránice + elastická smrštitivost plic)
- rozpínací tlak překonává **odpory** dých. cest
  - **statické** = ovlivněny **poddajností plic** a hrudní stěny
  - **dynamické** = pouze při proudění vzduchu, ovlivněny **průsvitem** dých. cest
- pro výměnu plynů musejí mít plíce dostatečný **povrch**
  - může být poškozen prachy, plyny a infekčními agens
  - ochrana plic proti těmto vlivům je prioritní a dosahuje se jí kombinací strukturálních a imunologických obranných mechanismů
- stěny alveolokapilární membrány (**plicní parenchym**) musejí klást minimální odpor difúzi plynů

Výměna plynů v plicích

- transport kyslíku z vdechovaného vzduchu do tkání
- alveolární ventilace
- kyslík v alveolech × krvi
  - alveolo-kapilární rozdíl
- přenos kyslíku krví do tkání
  - disociační křivka Hb
- perfuze plic a arterializace krve
  - hypoxická vazokonstrikce
- ventilačně- perfuzní nerovnováha
- difuze plynů

Ventilačně perfuzní poměr

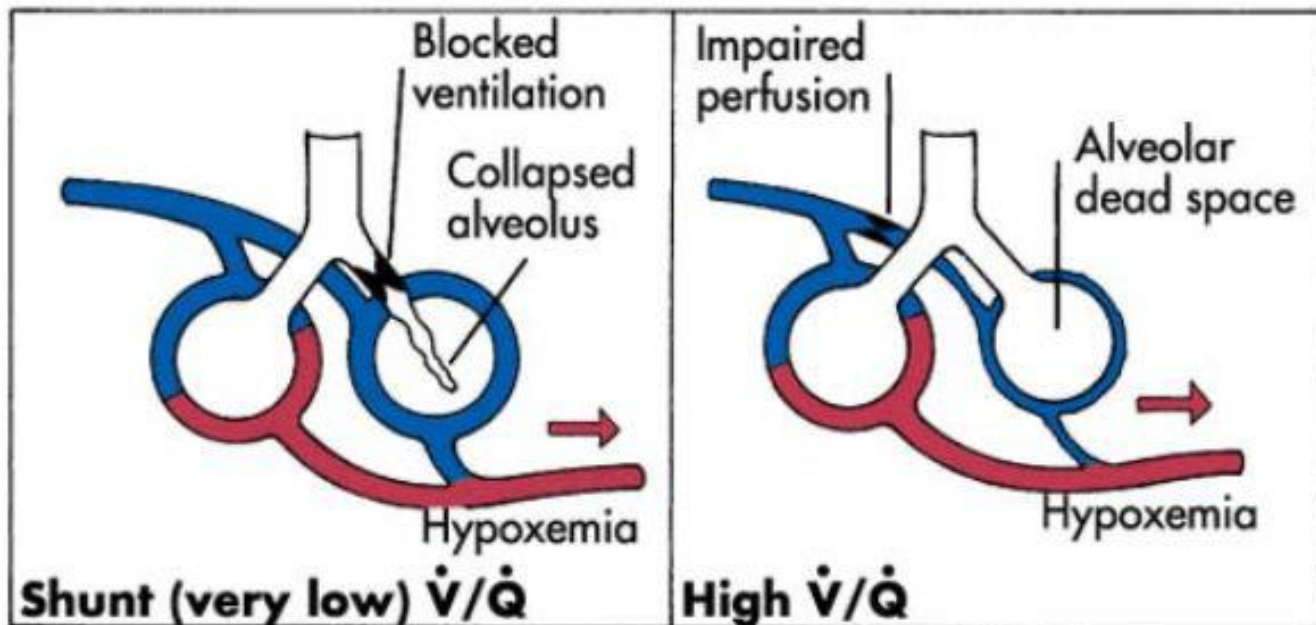
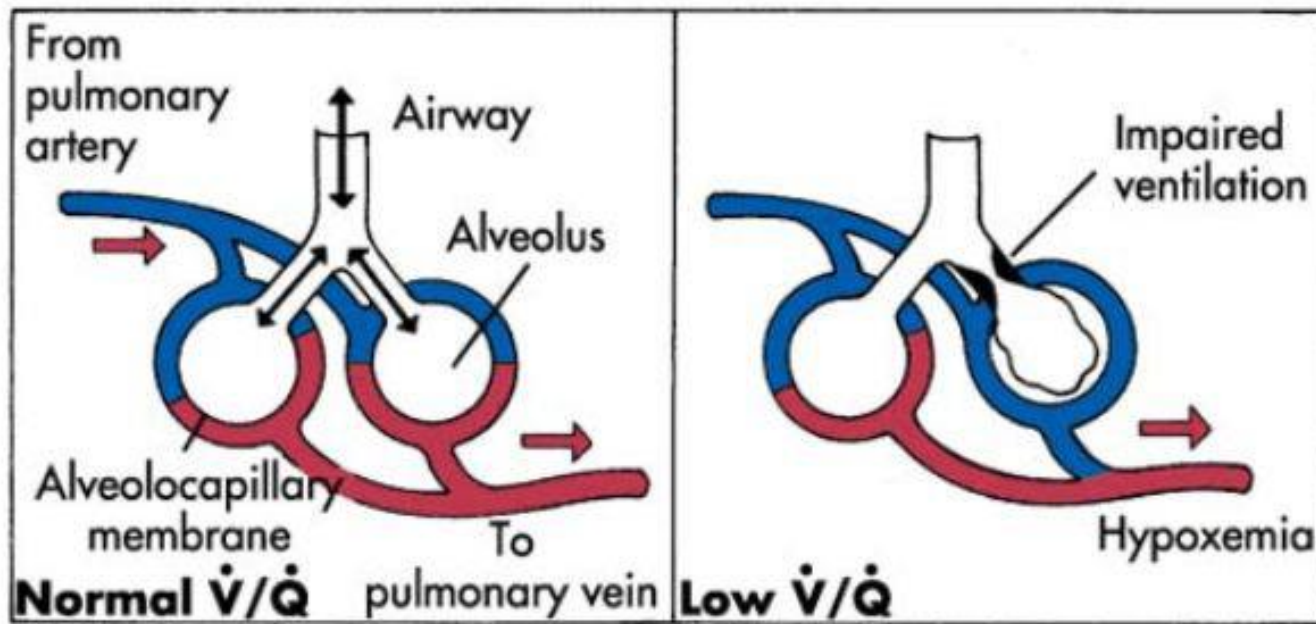
Nestejný poměr průtoku plynu a krve (V/Q) u jednotlivých sklípků

- i za fyziologických podmínek
  - plicní báze: $V/Q = 0,7$
  - plicní hroty: $V/Q = 3,3$
- změněn za patologických stavů (téměř všech)
  - $\uparrow V/Q \rightarrow \uparrow$ mrtvý prostor $\rightarrow \uparrow PaCO_2$ (emfyzém)
  - $\downarrow V/Q \rightarrow \uparrow$ zkrat $\rightarrow \downarrow PaO_2$ (obstrukce)

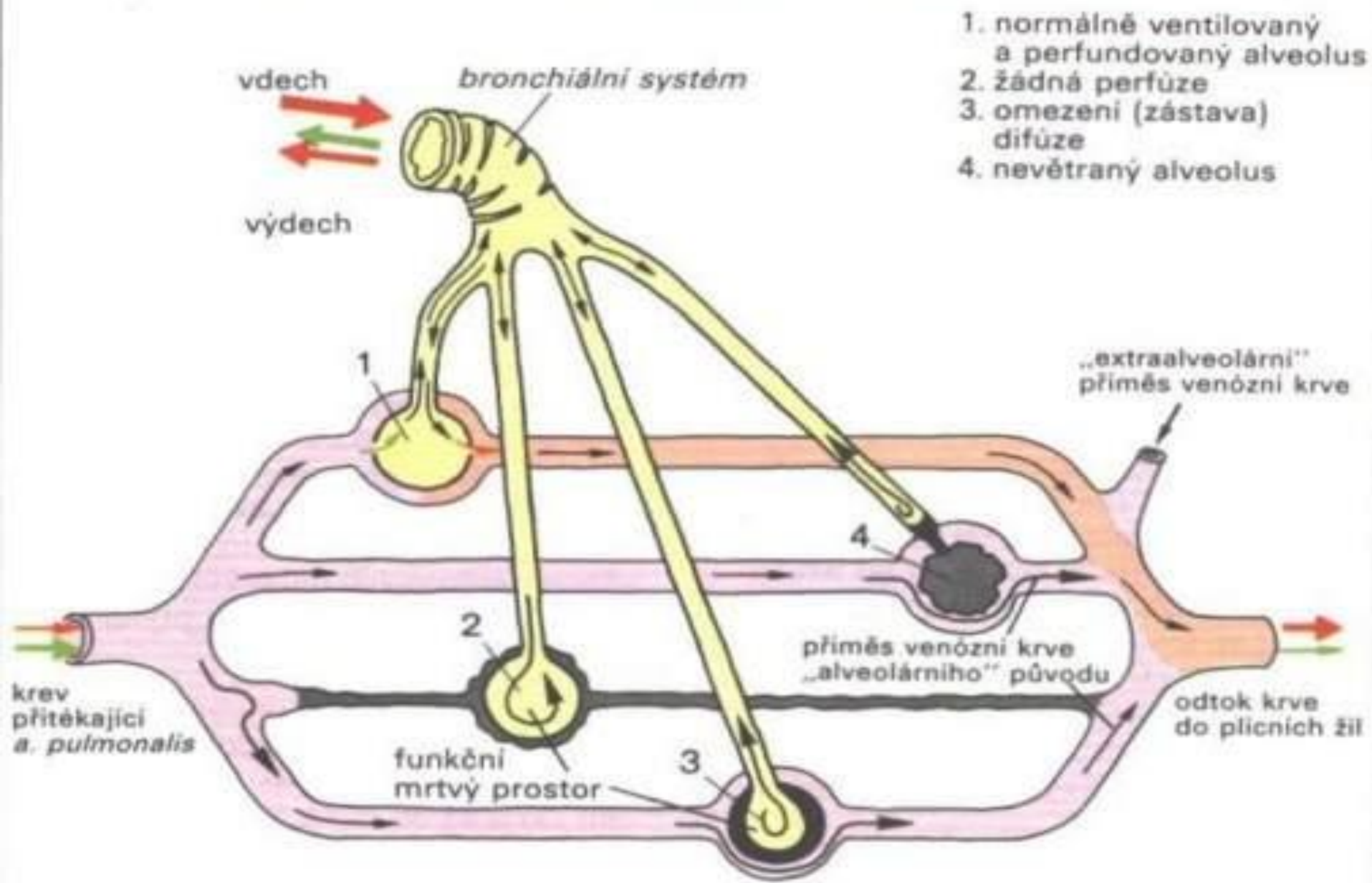
Zkrat

- množství krve, které se dostalo z pravé komory do levé síně, aniž by se v něm změnila tenze plynů (do 0.10 fyziologický)
  - anatomický
  - patologický
  - funkční (alveoly s nízkým V_A/Q)

Poruchy výměny plynů

- **hypoxemie** ($\text{PaO}_2 < 80 \text{ mmHg}$ [$= 20 \text{ kPa}$])
  - čistá hypoventilace
  - poruchy difuze
  - ventilačně-perfuzní nerovnováha
  - zkrat
- **hyperkapnie** ($\text{PaCO}_2 > 40 \text{ mmHg}$ [5.3 kPa])
  - čistá hypoventilace
  - ventilačně-perfuzní nerovnováha
  - zvýšení dechové práce
- **hypokapnie**

Hypoxická plicní vazokonstrikce

- mechanismus, který udržuje poměr ventilace-perfuze v přijatelných hodnotách
  - pokud dojde lokálně ke $\downarrow$ ventilace ($\downarrow V/Q$), dochází v hypoventilovaných alveolech postupně ke $\downarrow pO_2$
  - plicní arterie přivádějící krev k těmto alveolům reagují vazokonstrikcí
    - $\downarrow$ perfuze této oblasti
    - krev je odkláněna a vedena ostatními arteriemi, u kterých neproběhla vazokonstrikce, do oblastí s normální ventilací
  - více ventilované alveoly jsou více perfundovány a poměr V/Q je ve všech částech plic příznivý pro efektivní výměnu plynů
  - při návratu ventilace části tkáně k vyšším hodnotám
    - hladká svalovina arterií relaxuje
    - $\downarrow$ odpor
    - $\uparrow$ perfuze
- nová rovnováha mezi ventilací a perfuzí

Hypoxická plicní vazokonstrikce

- **Nevýhoda:**

- při celkové hypoventilaci (např. **následkem obstrukce dýchacích cest**) dochází k povšechné plicní vazokonstrikci → ↑↑ rezistence plicního oběhu
- **pravé srdce:** větší síla stahu (k zajištění dostatečného průtoku) → náchylnější k srdečnímu selhání (krev v koronárních arteriích má menší pO_2)

Mechanika dýchání

- (1) statické parametry = na čase nezávislé
  - **TLC** – celková plicní kapacita (okolo 6 l)
  - **RV** – reziduální objem (nelze měřit spirometrem!)
  - **ERV** – expirační rezervní objem (cca 1,5 l)
  - **IRV** – inspirační rezervní objem (cca 2,5 l)
  - **FRC** – funkční reziduální kapacita ERV+RV
  - **VC** – vitální kapacita TLC-RV (“co nejvíce”)
  - **TD** - dechový objem (cca 0,5 l)
- (2) dynamické parametry = mění se s časem
  - **FVC** - usilovná vitální kapacita (“co nejvíce a co nejrychleji”)
  - **FEV1** - expirační jednosekundová kapacita
  - **FEV1/FVC** - poměr sekundové kapacity k FVC
  - **FEF25-75%** - průměrná rychlost toku ve střední polovině FVC
  - **PEF** - maximální výdechová rychlost
  - **V_{max} (MEF) 50%**, **V_{max} 25%** - maximální tok po vydechnutí 50%, resp. 75% vitální kapacity

Terminologie

Statická/
Dynamická

-/F („forced“)

Inspirační/
Expirační

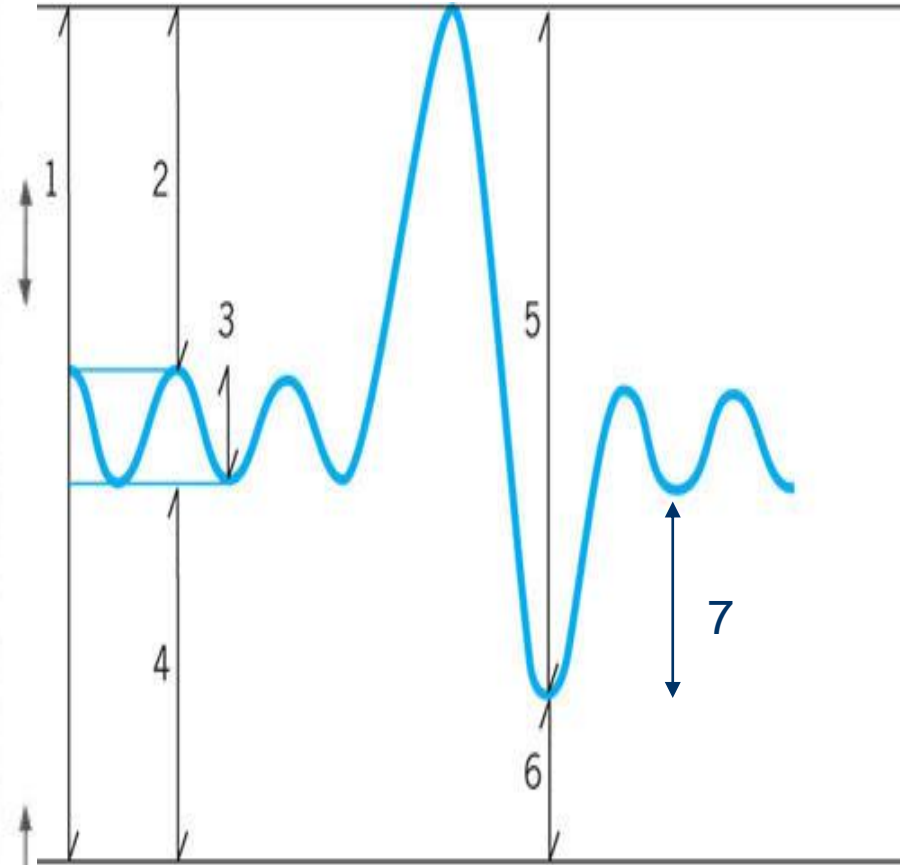
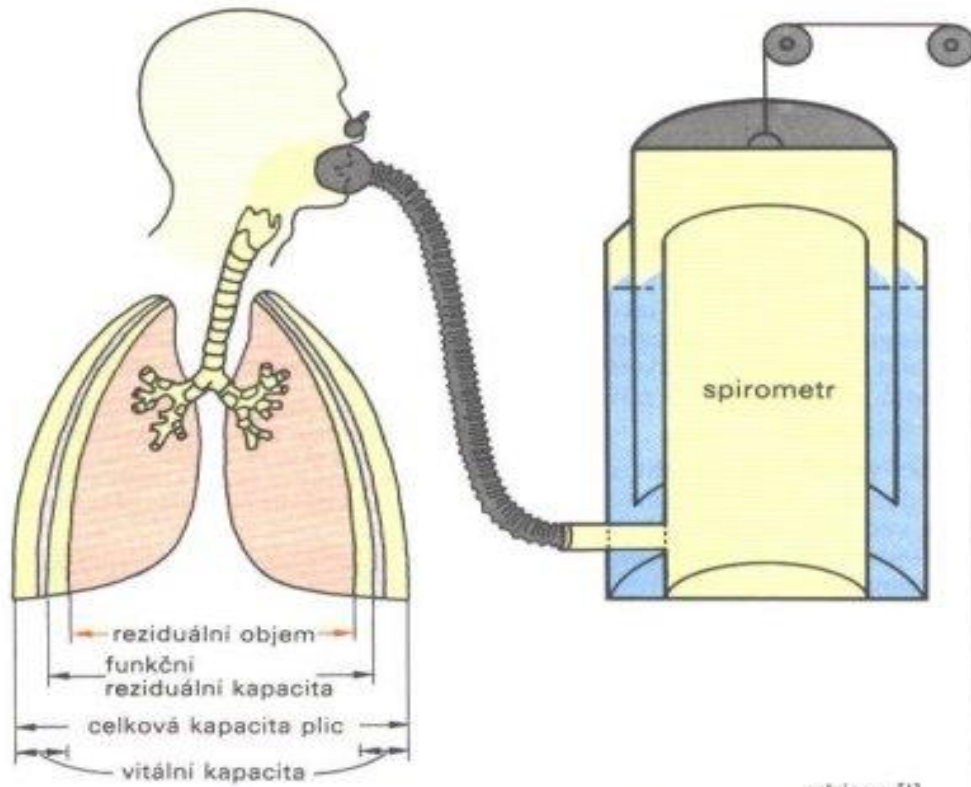
I/E

Název
parametru

Objemy, kapacity
(např. VC)

Pozn.: kapacita je objem, který je definován jako součet několika objemů

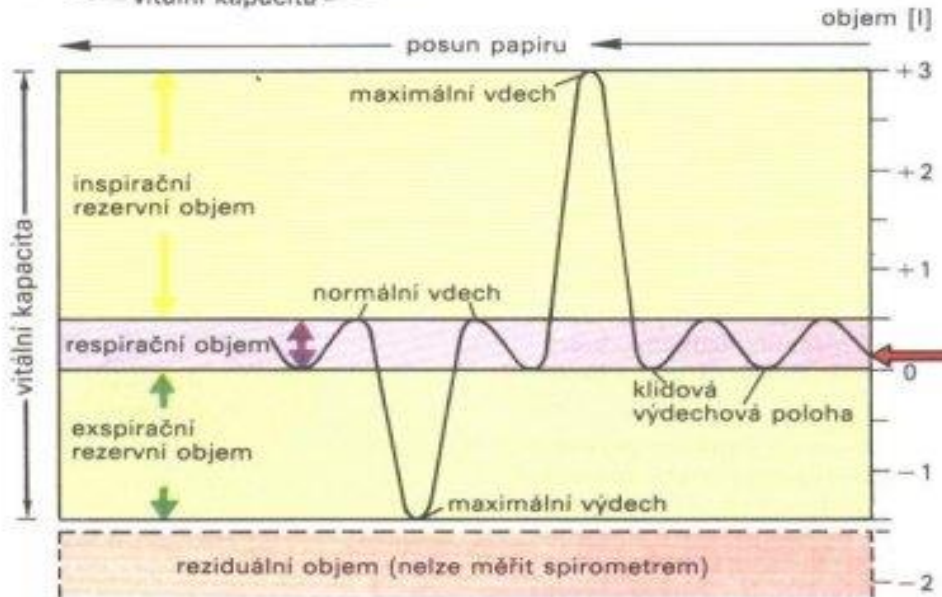

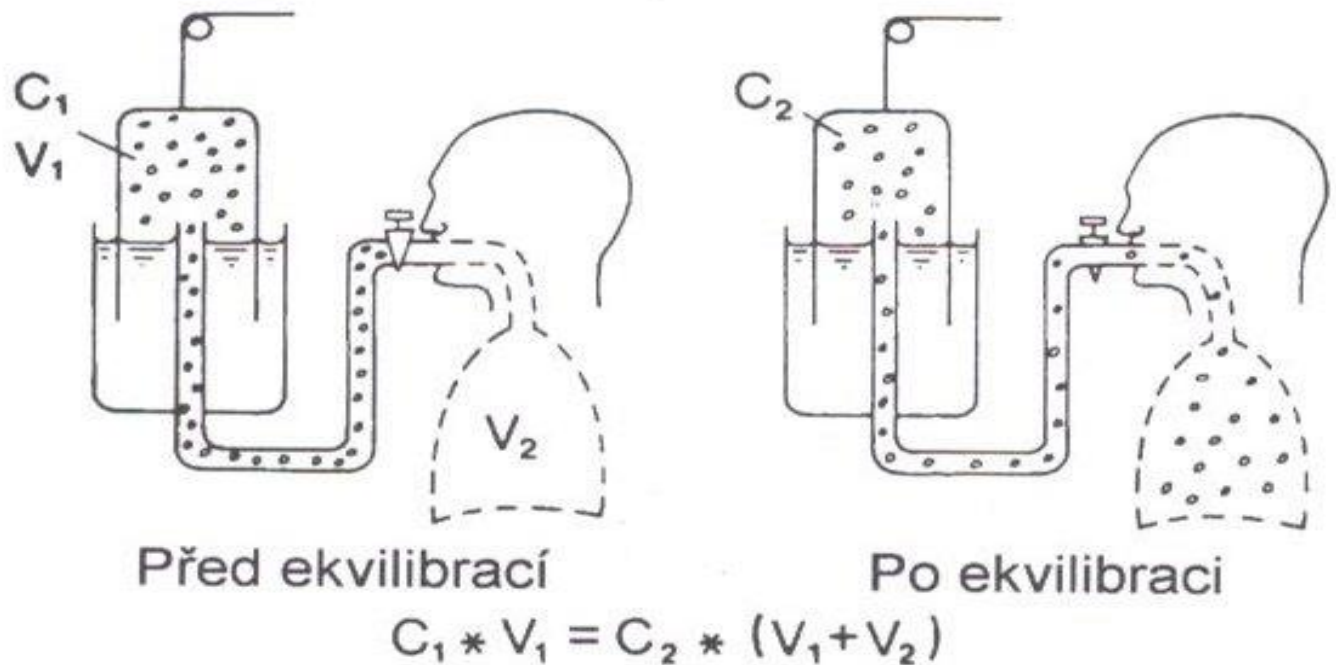
1 Total lung capacity	4 Functional residual capacity
2 Inspiratory reserve volume	5 Vital capacity
3 Tidal volume	6 Residual volume

© Elsevier Science Ltd

7 – expirační rezervní objem

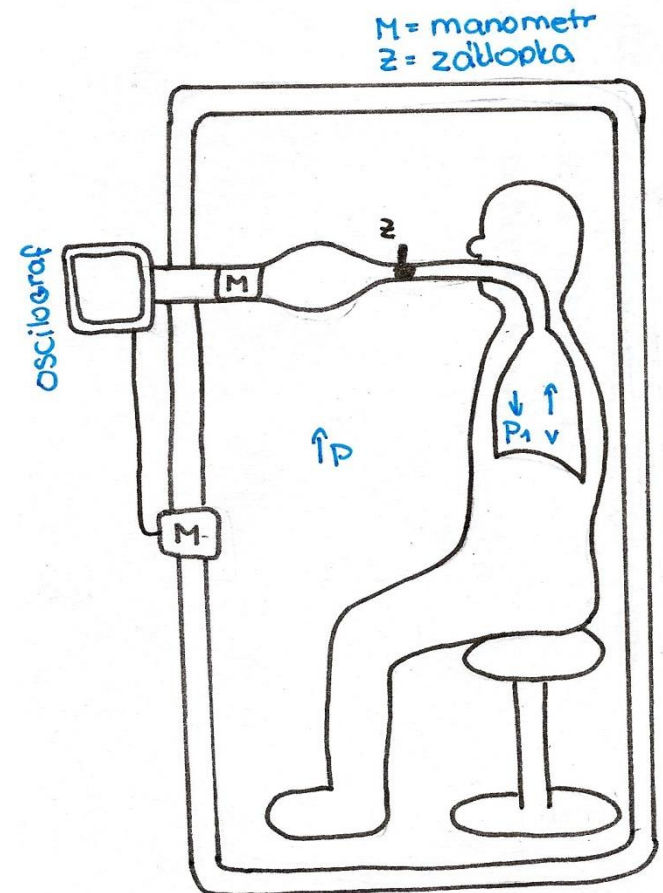
Měření celkové plicní kapacity, reziduálního plicního objemu

- diluční metoda s He - dnes již zastaralá metoda
- používá se spíše celotělová pletysmografie

Celotělová bodypletysmografie

- součin objemu a tlaku v uzavřeném tělese zůstává konstantní, pletysmograf měří tlakové a objemové změny v boxu a tlakové změny v plicích - lze dopočítat objem plic

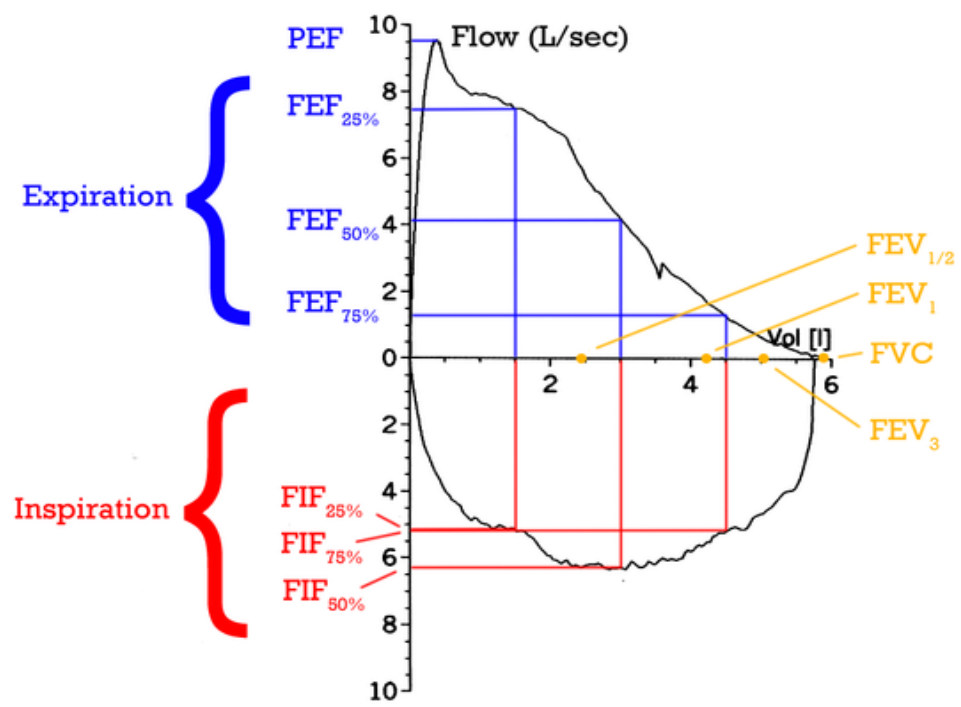
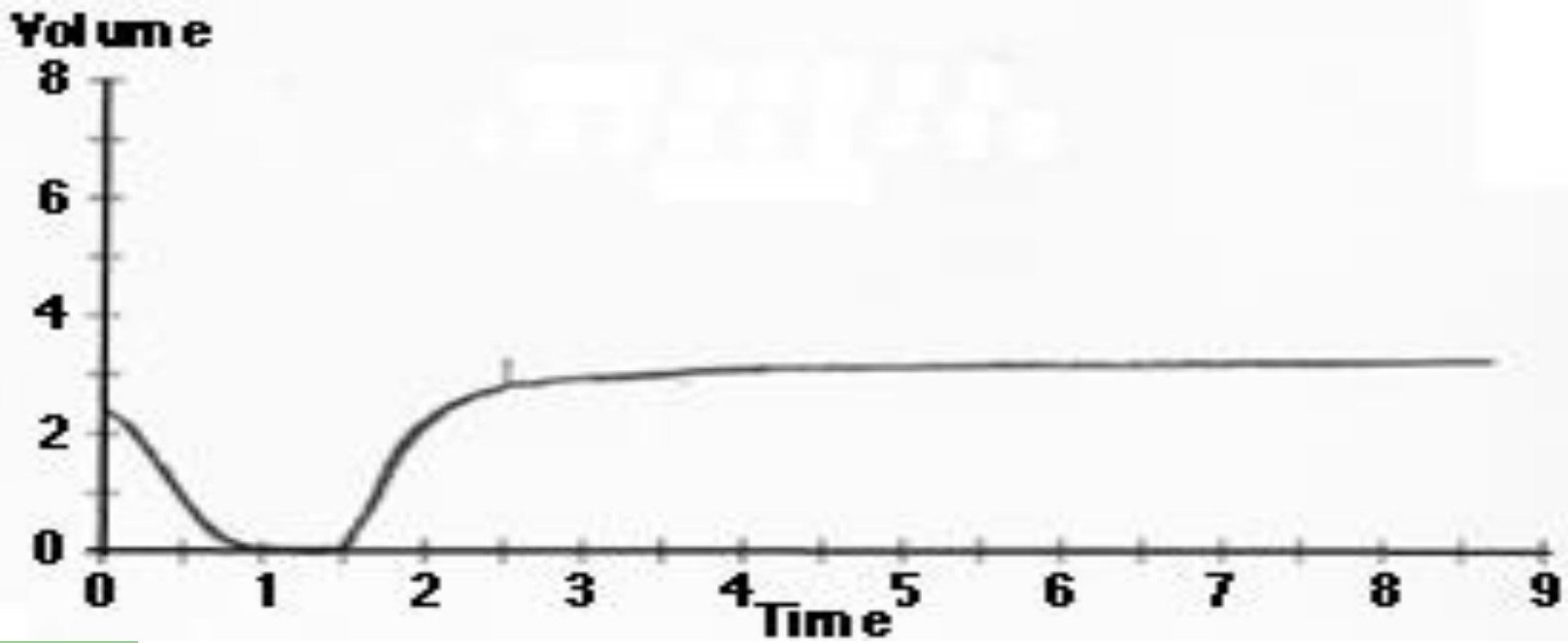

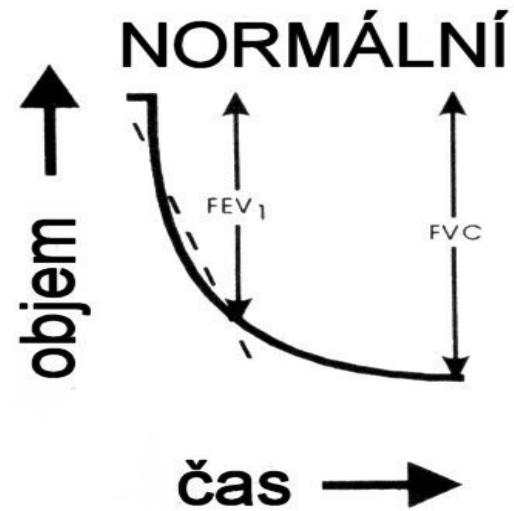
Spirometrie (“měření dechu”)

- nejzákladnější funkční test plicní funkce
  - měří statické a dynamické objemy plic
  - možnosti vyjádření
    - křivka **průtok – objem** (flow - volume)
      - průtok jako funkce času, kdy průtok je funkcí objemu (pomocí pneumotachografické hlavice)
      - objemy počítány integrací průtoku podle času
    - křivka **objem – čas** (volume - time)
      - objem jako funkce času (např. pomocí spirometrického zvonu)
      - průtoky počítány derivací objemu podle času

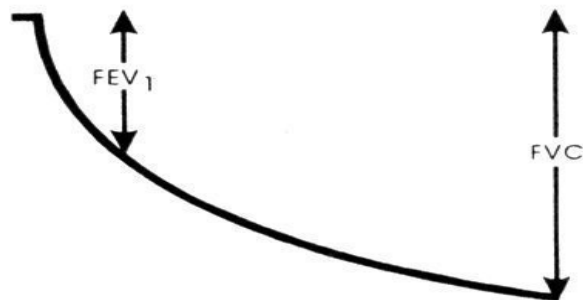

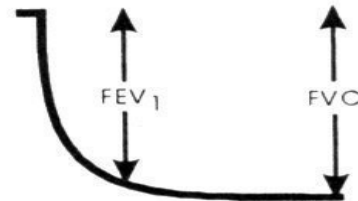
Křivka objem - čas

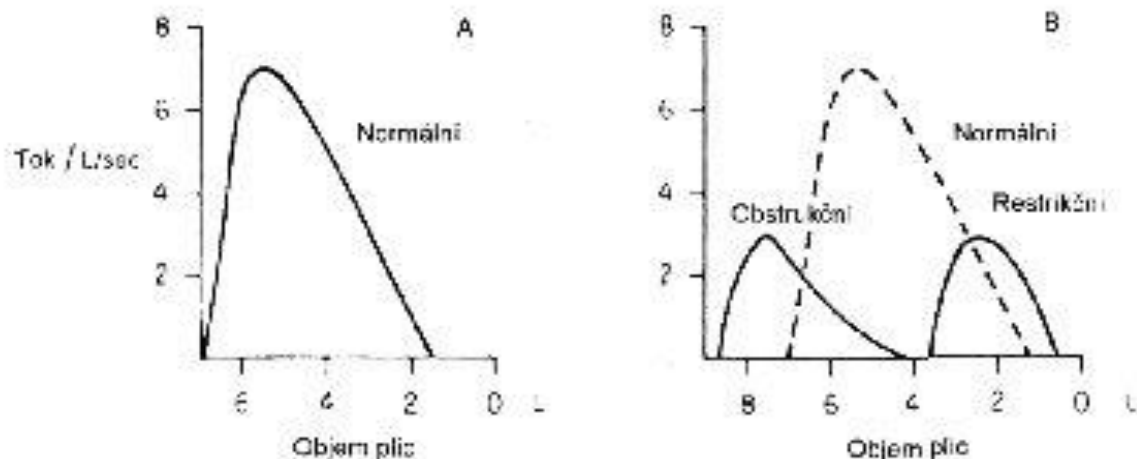
OBSTRUKCE

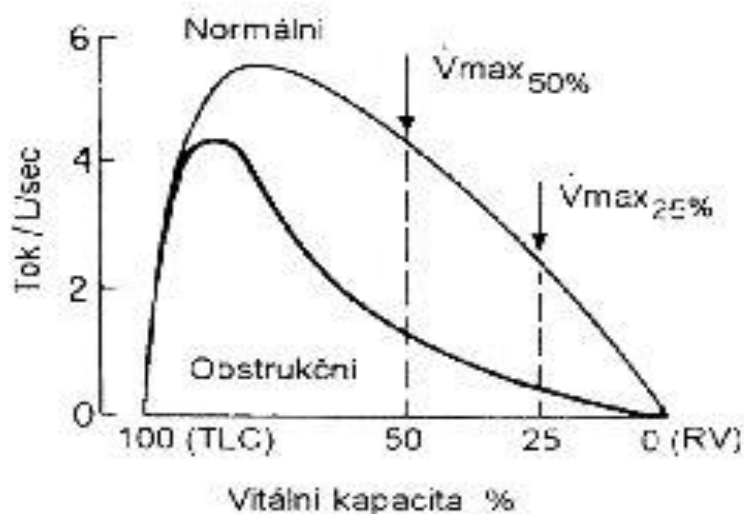
RESTRIKCE

Smyčka průtok - objem

Obr. 20.35 Expirační křivky tok - objem u obstrukčních a restrikčních nemocí. (WPF 1.5)

Obr. 20.36 Příklad expirační křivky tok - objem u chronické obstrukční plicní nemoci. Křivka má typický konkávní tvar. Šipky ukazují maximální tok V_{max} poté, co bylo vydechnuto 50% nebo 75% vitální kapacity (= zbyvá 25% TLC). (WPF 1.8)

Limitace spirometrie

- měří jen objemy vyměňující se při dýchání (ne reziduální objemy)
- měří za nefyziologických podmínek
- vyžaduje spolupráci pacienta
  - problematické u osob s poruchami vědomí, dětí, osob s vadou sluchu, simulujících

Poruchy ventilace

- Prostá hypoventilace
- **Obstrukční ventilační poruchy**
(zúžení dýchacích cest)
- **Restrikční ventilační poruchy**
(redukce funkčního parenchymu plic
nebo omezení dýchacích pohybů)
- **Smíšené ventilační poruchy**

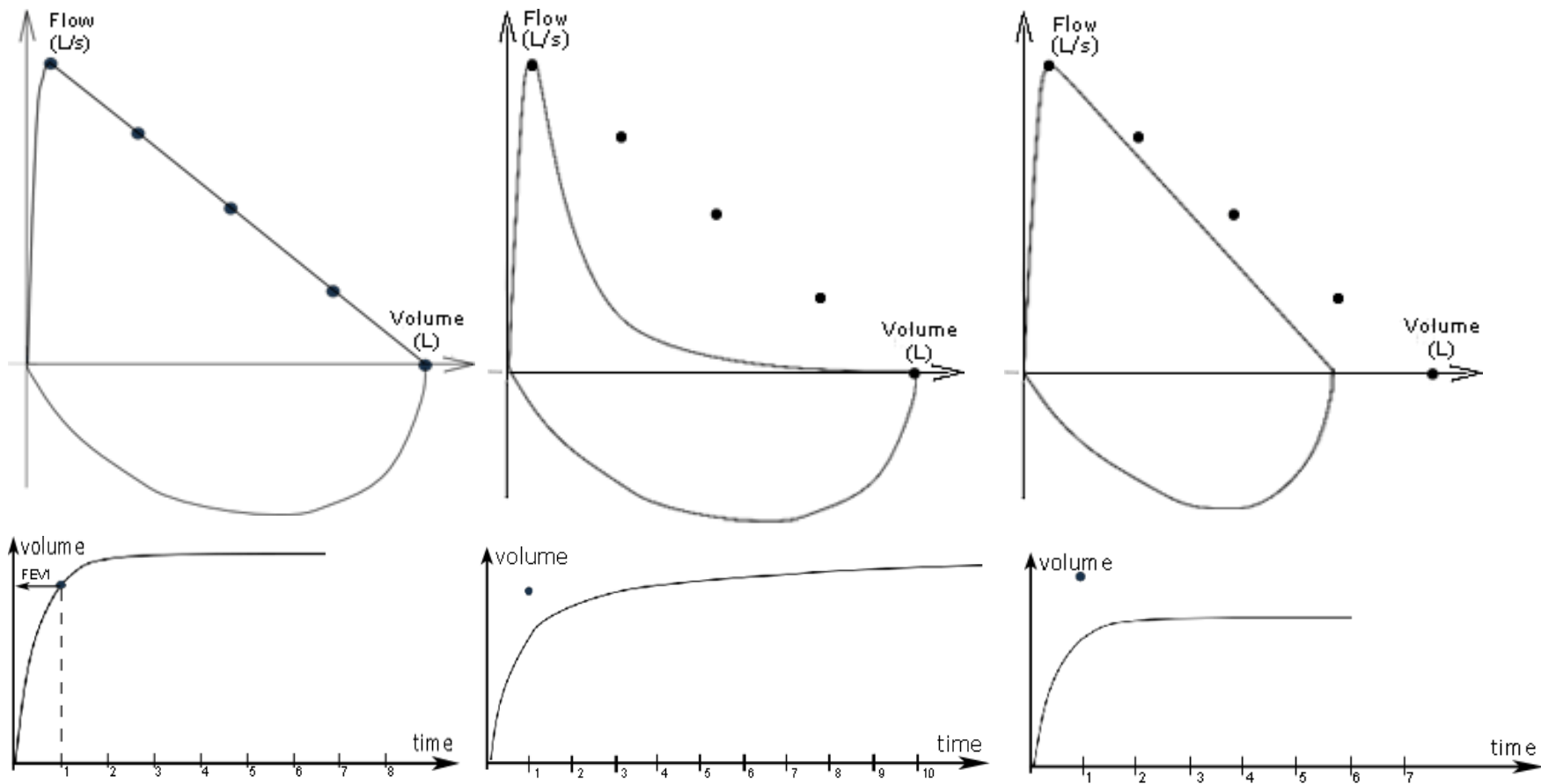
Prostá hypoventilace

- Zpravidla mimoplicní příčina
  - CNS (otravy, léky, úrazy)
  - nervosvalová onemocnění (myastenia gravis)
  - obstrukce horních dýchacích cest
- Snížení $V_A = (V_T - V_D) \times f$
  - (sníží se dech. objem a frekvence)
  - hypoxemie: $\text{PaO}_2 < 80\text{mmHg}$ [=20kPa]
  - hyperkapnie: $\text{PaCO}_2 > 40\text{mmHg}$ [=5.3kPa]

Poruchy mechaniky dýchání

- v důsledku patologických změn statických a dynamických odporů a tím dechové práce
- projeví se na změně plicních objemů a rychlosti jejich změn
- poruchy ventilace – hodnocení podle změn dechových objemů za čas
  - normální poměr FEV1/FVC ~ 80%
  - **obstrukce**
    - snížení expirační rychlosti při zachovalé vitální kapacitě
    - FEV1/FVC < 80%
  - **restrikce**
    - snížení vitální kapacity při zachovalé nebo dokonce zvýšené výdechové rychlosti
    - FEV1/FVC ≥ 80%

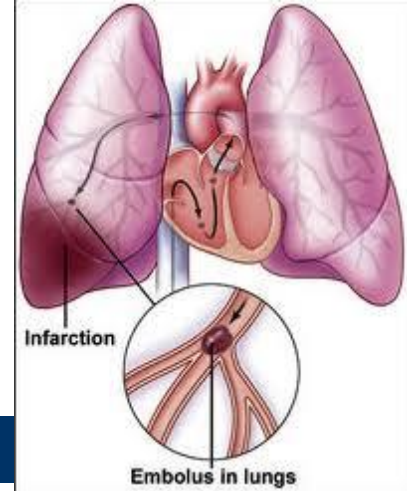
Křivky průtok – objem a objem – čas u ventilačních poruch

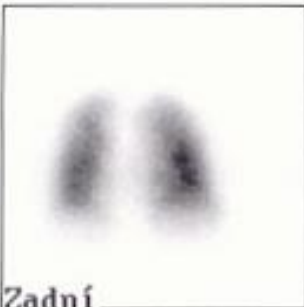
Poruchy perfuze a difuze

- poruchy **perfuze** - restriční a obstrukční onemocnění
  - např. **plicní hypertenze**, **embolie** v arteria pulmonalis ...
  - snížená perfuze → přenos sníženého množství O₂ a CO₂ krví → plicní hypertenze → zvětšení pravého srdce
- poruchy **difuze** - zmenšení difuzní plochy:
  - např. **zánět** (a následné ztlustění alveolo-kapilární membrány), **edém** (exsudace krevní plazmy do intersticia), intersticiální **plicní fibróza** (vazivová tkáň oddaluje alveoly od kapilár), **anémie** ...
  - snížená difuze → především snížený pO₂

Patofyziologie plicní embolie

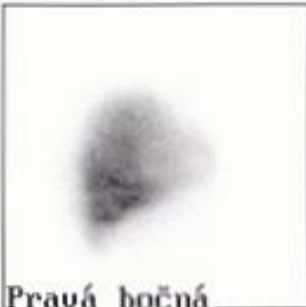
- závažnost závisí na **velikosti obstrukce** a na **předchozím stavu srdce a plic**
  - bez předchozího srdečního a plicního onemocnění nutná obstrukce 50% plicního cévního řečiště ke vzniku plicní hypertenze
  - u kardiaků nebo pac. s plicním onemocněním stačí menší obstrukce
- embolizace plic vede k **hyperventilaci** → vyvolána podrážděním "stretch" receptorů v drobných plicních arteriolách → dochází k poklesu arteriální tenze CO₂ až k ev. obrazu respirační alkalózy provázené hypoxémií
- dochází ke konstrikci alveolárních ductů a terminálních bronchiolů důsledkem uvolnění serotoninu a histaminu z plicní embolie → **vyšuje se odpor DC**

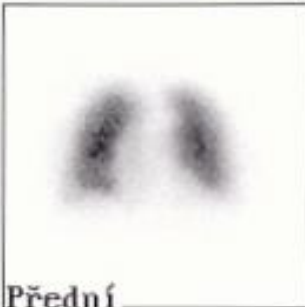
Zadní

Pravá zadní šikmá

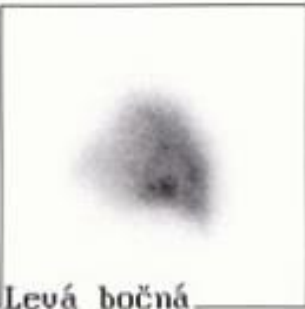
Pravá bočná

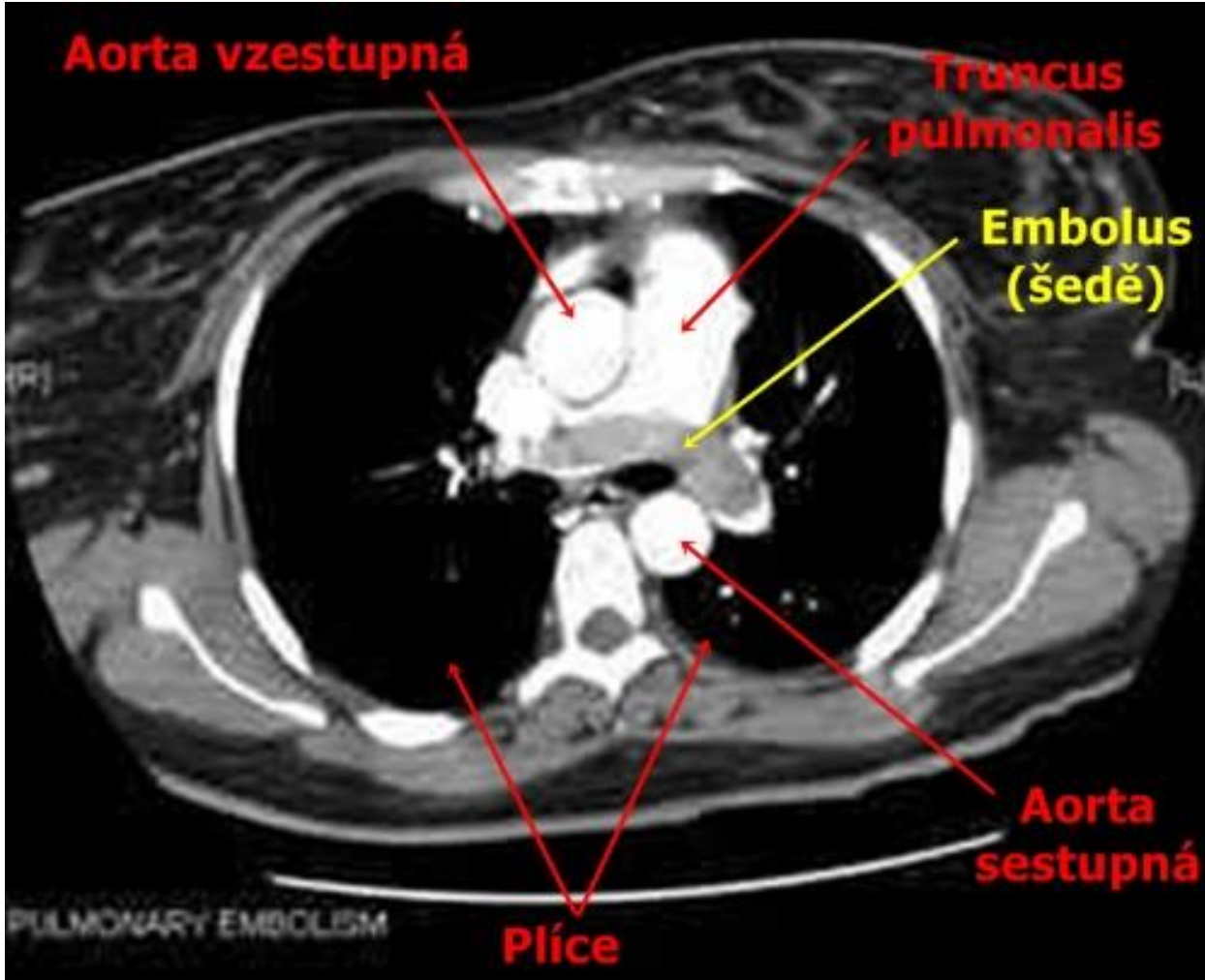
Přední

Levá zadní šikmá

Levá bočná

Aorta vzestupná

Truncus pulmonalis

Embolus (šedě)

Aorta sestupná

Plíce

PULMONARY EMBOLISM

Obstrukční x restriční nemoci

- **obstrukční**

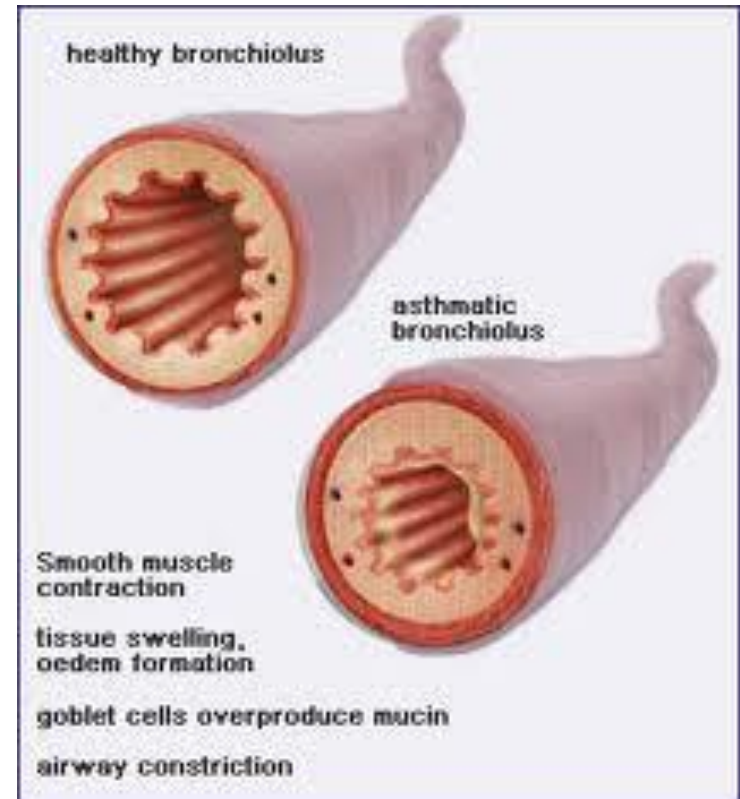
- bronchiální astma (alergické, nealergické), chron. bronchitida, emfyzém, chron. obstrukční plicní nemoc (CHOPN)

- **restriční**

- idiopatická plicní fibróza, sarkoidóza, profesionální intersticiální nemoci, nemoci pleury, pneumotorax, skolióza, neuromuskulární nemoci

Asthma bronchiale

- **Chronická zánětlivá choroba** dýchacích cest, charakterizovaná **zvýšenou reaktivitou** na různé stimuly vedoucí k variabilní **bronchiální obstrukci**, která je **reverzibilní** buď spontánně nebo po terapii

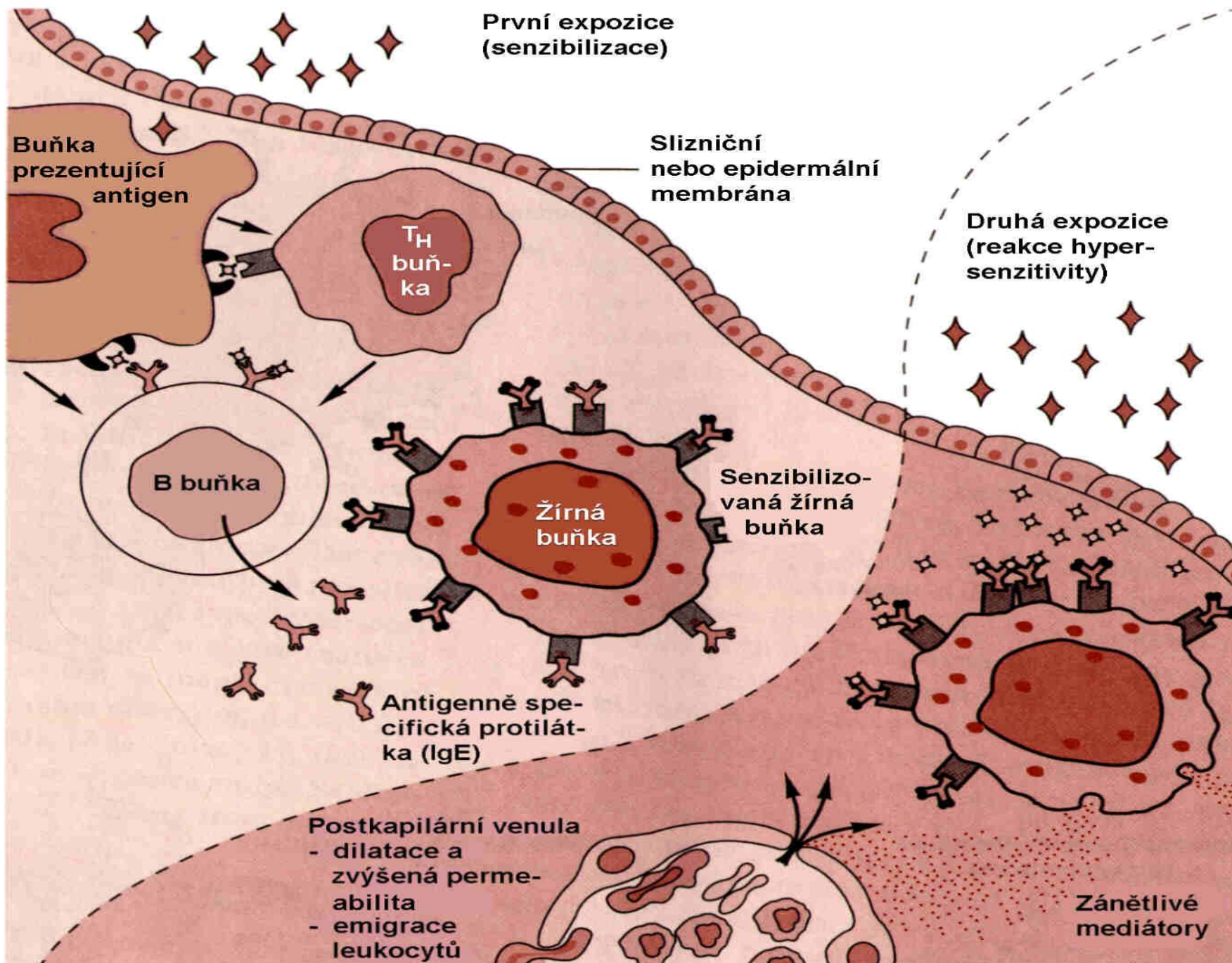
Astma – klinické příznaky

- Dechové obtíže, **hvízdavý dech, dráždivý kašel**
- **záchvaty** se střídají s **obdobím klidu**
- variabilita
  - sezónní
  - diurnální (noční a ranní záchvaty)
  - zátěžová (námahové astma)

Astma - dělení

- **Atopické (alergické) astma**
  - genetická predispozice + alergen, I.typ přecitlivělosti (IgE)
- **Neatopické (nealergické) astma**
  - endogenní astma (bez známé příčiny)
  - námahové astma (tělesná zátěž)
  - iritační astma (chem.látky, teplo, chlad)
  - aspirinové astma (i jiné léky)
- profesionální astma aj.

Astma – fáze záchvatu

- **Časná** (bezprostřední odpověď)
  - do 30 min, mediátory žírných buněk
  - zvýšená **sekrece** hlenu, **otok** sliznice
  - **kontrakce hladkých svalů** (bronchospazmus)
- **Pozdní** odpověď
  - po 4-6 hod, mediátory neutrofilů, eozinofilů
  - zánět, příp. destrukce epitelu

Astma - léčba

- odstranění nebo omezení provokujících faktorů
- protizánětlivá terapie
- bronchodilatační terapie
- hyposenzibilizace
- speleoterapie aj.

Plicní funkce

V klidu

- někdy i bez známek obstrukce
- bronchoprovokační testy

V záchvatu **známky obstrukce**

- **snížené dynamické ventilační parametry**
- zvýšené statické parametry
- zlepšení po podání bronchodilatátorů

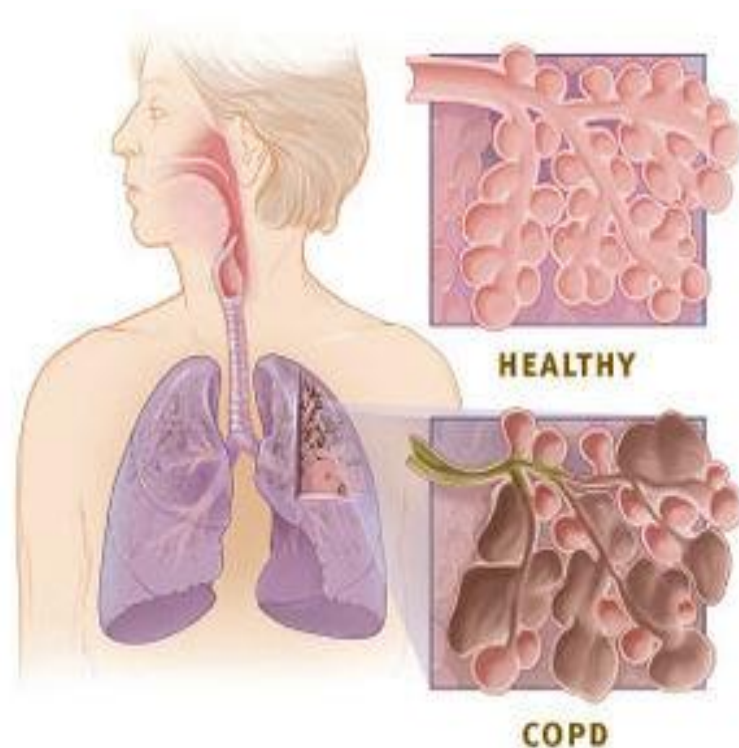

Chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN) (COPD)

- zahrnuje:
  - **chronickou bronchitidu**
    - hyperplazie a hypertrofie hlenových žlázek
    - nadměrné množství **hľenu** v dýchacích cestách (příp. uzávěř)
    - **zánětlivá infiltrace a otok** stěny dýchacích cest (zúžení)
  - **plicní emfyzém**
    - **destrukce** alveolárních sept
    - nerovnováha **proteáz** a **antiproteáz**
    - **obstrukce** bronchiolů

CHOPN – klinická definice

- onemocnění s **hypersekrecí hlenu spolu s chronickým kašlem** nejméně **3 měsíce** v roce, a to **2** po sobě následující **roky**, s vyloučením jiných plicních a kardiálních nemocí

Emfyzém - etiopatogeneze

- nerovnováha **proteáz a antiproteáz**
  - ↑**elastáza**
    - **kouření** → zánět → neutrofily
  - ↓**α1-antitrypsin**
    - **kouření**
    - genetický defekt (homozygoti MM do 40 let)
- **obstrukce** bronchiolů
  - chronická bronchitis (kouření)

Chronická bronchitida - funkční důsledky

- **Zúžení malých dýchacích cest**
  - expirační obstrukce - ↓ dynamické parametry
  - plicní hyperinflace - ↑ RV/TLC
  - ventilačně perfuzní nerovnováha (↓V/Q)
  - **hypoxemie (cyanóza), hyperkapnie, respirační acidóza**
  - vazokonstrikce → plicní hypertenze
  - normální difúzní plicní kapacita pro O₂

Emfyzém - funkční důsledky

- **Destrukce alveolární stěny**
  - ztráta plicní elasticity → expirační obstrukce (**↓ dynamické parametry**)
  - plicní hyperinflace → $\uparrow$ RV/TLC (nevýhodné postavení inspiračních svalů)
  - redukce kapilárního řečiště
    - $\downarrow$ difúzní plicní kapacita
    - plicní hypertenze
  - ventilačně perfuzní nerovnováha ($\uparrow$ V/Q)

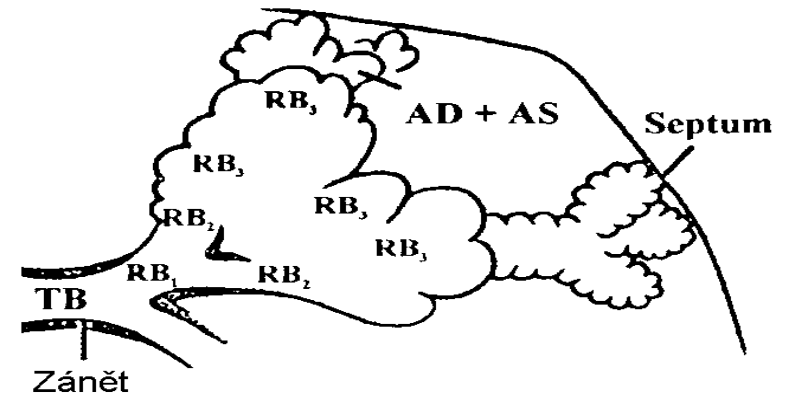
Rozdělení CHOPN

	převážně emfyzém (pink puffer)	převážně bronchitida (blue bloater)
klinický obraz	vyšší věk (nad 60 let), astenický habitus, úbytek hmotnosti, růžový (supějící), klidová dušnost, hrudník dlouhý, úzký	nižší věk (pod 40 roků), pyknický habitus, hrudník široký, obezita, cyanotický (kašlající), kašel s hnisavou expektorací
RTG vyšetření	zvýšená transparence, bránice nízko uložená, srdce úzké, svisle uložené	zmnožená kresba, bránice v normě, srdce normální velikosti
funkce	objemy zvětšené, celková kapacita a reziduální objem zvětšený	objemy malé, celková kapacita a reziduální objem zmenšený
	Panlobulární emfyzém prohloubené dýchání, zvětšení mrtvého prostoru	Centrilobulární emfyzém porucha distribuce, hypoxemie

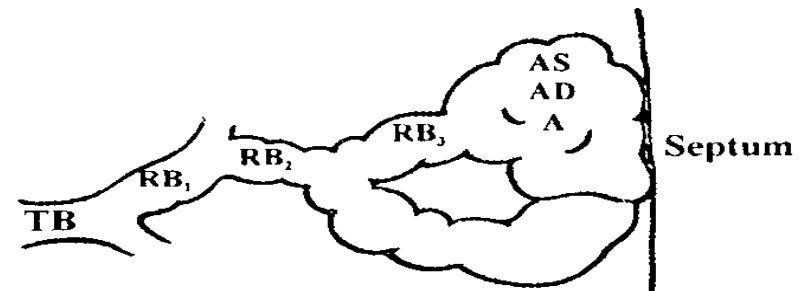
Emfyzém

- různé obrazy emfyzému

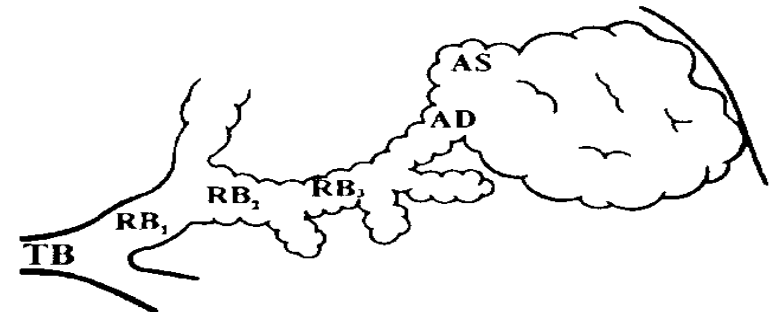
A. Centrilobulární emfyzém

B. Panacinární emfyzém

C. Distální acinární emfyzém

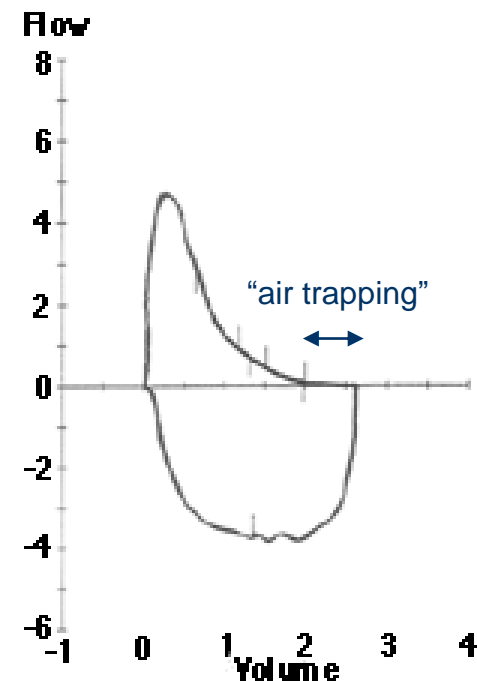
CHOPN - léčba

- ovlivnění **obstrukce** (bronchodilatancia)
- ovlivnění **infekce** (atibiotika)
- odstranění **hlenu** (expektorancia)
- **oxygenoterapie** (krátkodobá x dlouhodobá)
- rehabilitace, lázně
- chirurgická terapie
- substituce α 1-antitrypsinu

Spirometrie u obstrukčních poruch

- **Dynamické** ventilační parametry ↓
  - objemy při usilovném výdechu
    - ↓ FEV1, ↓ FEV1/FVC (%) , norma 80 % , FVC ±↓
  - průtoky (rychlosti)
    - ↓ PEF, ↓ MEF 50%, ↓ MEF 75%, ↓ MEF 25%
    - ↓ FEF_{25-50%}
- **Statické** plicní objemy ↑
  - reziduální objemy
    - ↑ RV, ↑ FRC, ↑ TLC
  - “air trapping” - zachycení vzduchu v alveolech

Restrikční poruchy plic

- **Restrikce**

- redukce funkčního parenchymu plic nebo omezení dýchacích pohybů

Omezeno rozpínání plic:

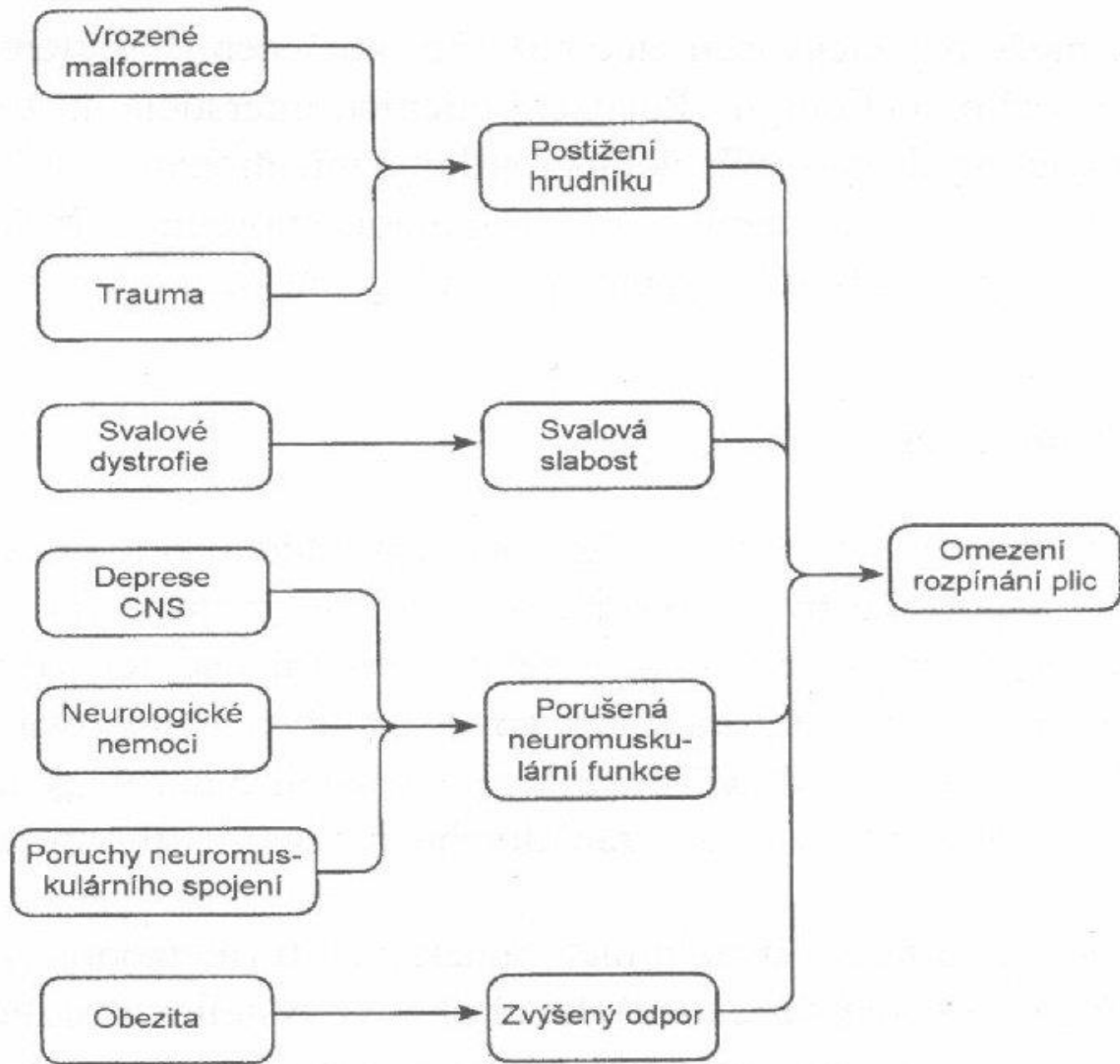
- **z vnějších příčin**

- resekce, onemocnění pleury, hrudní stěny, neuromuskulárního aparátu, extrémní obezita.....

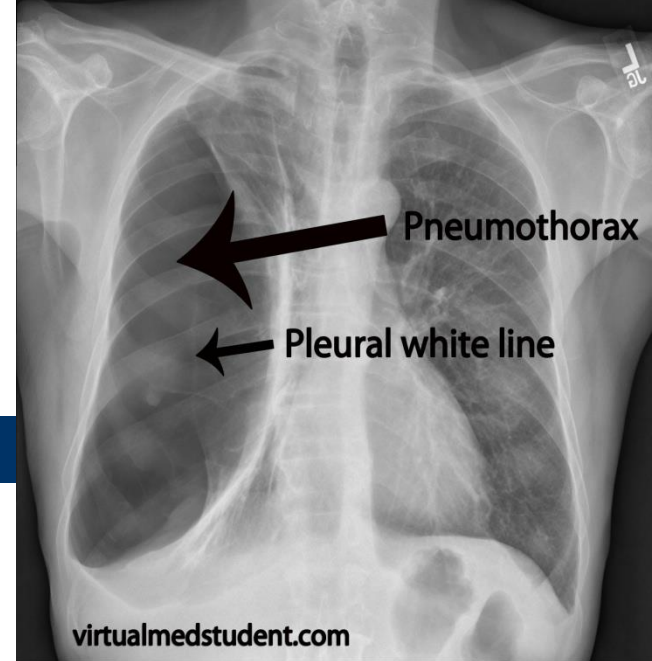
- **změnou plicního parenchymu**

- zánět, nádor, intersticiální nemoci plic - zpravidla kombinováno s poruchou difúze

restrikční
nemoci z
vnějších
příčin

Nemoci pleury

Pneumotorax

- vzduch v pleurálním prostoru (z plic nebo skrz hrudní stěnu) => kolaps plíce
- **spontánní** - prasknutí malé bubliny na povrchu plic v blízkosti apexu
- **tenzní** (ventilový) - komunikace mezi plící a pleurálním prostorem - jednostranná záklopka – vzduch vniká do pleurálního prostoru, ale nemůže zpět => vyžaduje urgentní lékařskou pomoc
- pneumotorax komplikující plicní nemoci (cysty)

Nemoci pleury

Pleurální výpotek

- tekutina uvnitř pleurálního prostoru – důsledek lokálního nebo systémového onemocnění
- na základě koncentrace bílkovin a LD se dělí:
  - transsudát – např. u chron. srdeční selhání
(↑ hydrostatický tlak v kapilárách)
– hypoalbuminémie (jaterní cirhóza)
(↓ onkotický tlak)
  - exsudát – ↑ bílkoviny např. zánět, nádor

Ostatní vnější příčiny restričních nemocí

- **skolióza** – vychýlení páteře do boku
- **kyfóza** – vychýlení páteře dozadu
- **neuromuskulární nemoci** (myasthenia gravis, poliomyelitida)
- **extrémní obezita**
- **resekce plic** (nádor)

Změna plicního parenchymu

Intersticiální nemoci plic

- tkáň mezi výstelkou alveolu a endotelem plicních kapilár => zmnožení vaziva => zesílení interalveolárních sept => **porucha difúze pro kyslík**
- klesá propustnost pro kyslík a zvyšuje se rozdíl parc. tlaku v alveolech PaO_2 a v plicních kapilárách $\downarrow PaO_2$
- snižuje se poddajnost (compliance) plic

Patologie intersticiálních plicních meocí

- **ukládání fibrinu** podél alveolárních stěn => v alveolech se vytvoří tzv. hyalinní membrána
- **zánětlivá fáze** s infiltrací neutrofilů a později makrofágy a lymfocyty => reparační procesy a fibróza
- **proliferace** alveolárních buněk, organizace fibrinózního exsudátu, **ukládání kolagenu** => reparace nebo fibróza

Důsledky intersticiálních nemocí

- hypoxémie ($\downarrow PaO_2$) zejména námahová již v počátečních stádiích s hyperventilací s tendencí k respirační alkalóze ($\downarrow PaCO_2$)
- později klidová hypoxémie ($\downarrow PaO_2$) a hypoventilace (snížená poddajnost plic => malé dechové objemy)
- plicní hypertenze (vysoký tlak v malém oběhu) => cor pulmonale

Nozologické jednotky

Idiopatická plicní fibróza

- neznáme příčinu (imunitní reakce?)

Sarkoidóza

- typická granulomatózní tkáň v různých orgánech, etiologie imunitní?

Profesionální intersticiální nemoci

- expozice dráždivým látkám po dlouhá časová období (prach, plyn, léky, infekce)

Profesionální intersticiální nemoci

NEMOC

Asbestóza

Aspergilóza

Berylióza

Plíce chovatelů ptáků

Pneumokonióza uhlokopů

Farmářská plíce

Silikóza

Svářečská plíce

ČINITEL

Asbest

Spóry plísní rodu *Aspergillus*

Sloučeniny berylia

Ptačí antigeny

Uhelný prach (sloučeniny Si)

Plísně ze sena a obilí

Sloučeniny křemíku

Oxidy železa a jiné látky

Klinické projevy

Subjektivní

- Dyspnoe
- Kašel

Objektivní

- Tachypnoe
- Chrůpky
- Cyanóza
- Cor pulmonale

Laboratorní data

- Zvýšený $P(A-a)O_2$
- Normální nebo nízký $PaCO_2$
- EKG- cor pulmonale
- Spirometrie - restriční typ ($\downarrow VC$, normál FEV_1/FVC)
- Snížená difuzní kapacita plic pro oxid uhelnatý

Terapie

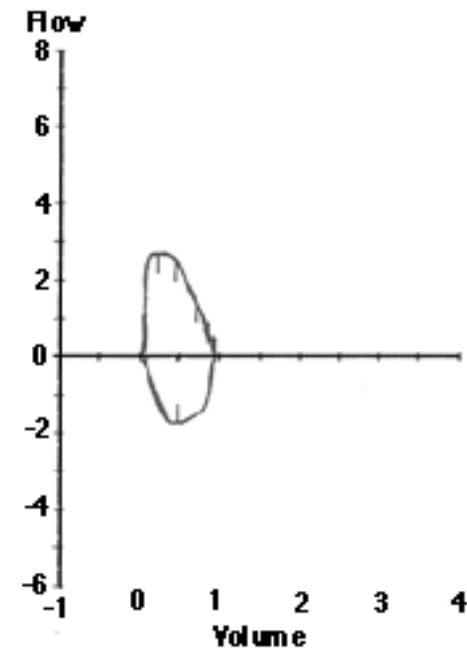
- závisí na etiologii, pokud je známa
- zastavit expozici škodlivým vdechovaným činitelům
- proti infekci antibiotika
- u nejasné etiologie (sarkoidóza, idiop. plicní fibróza) kortikosteroidy
- podávání kyslíku

Obecné důsledky restrikce

- **↓statických ventilačních parametrů**
  - ↓ objemy (FRC, TLC, FVC)
- **kompensace hyperventilací**
- **hypokapnie (↓PaCO₂), respirační alkalóza**
- **námahová hypoxémie (↓PaO₂) později i klidová**

Spirometrie u restričních poruch

- **Statické** plicní objemy ↓
  - reziduální objemy
    - ↓ RV, ↓ FRC, ↓ TLC
- **Dynamické** ventilační parametry ± ⇕
  - objemy při usilovném výdechu
    - ↓ FEV1, ± ↑ FEV1/FVC (%) , norma 80 %, FVC ↓
  - průtoky (rychlosti)
    - ↓ PEF, ↓ MEF 50%, ↓ MEF 75%, ↓ MEF 25%
    - ± ↑ FEF_{25-50%}

Spiroergometrie

- dynamický zátěžový test s analýzou plicní ventilace a výměny O_2 a CO_2
- umožňuje:
  - zachytit a posoudit řadu patofyziologických plicních funkcí
  - určit závažnost poruch
  - vyšetřit kompenzační mechanismy v podmínkách zvýšených nároků

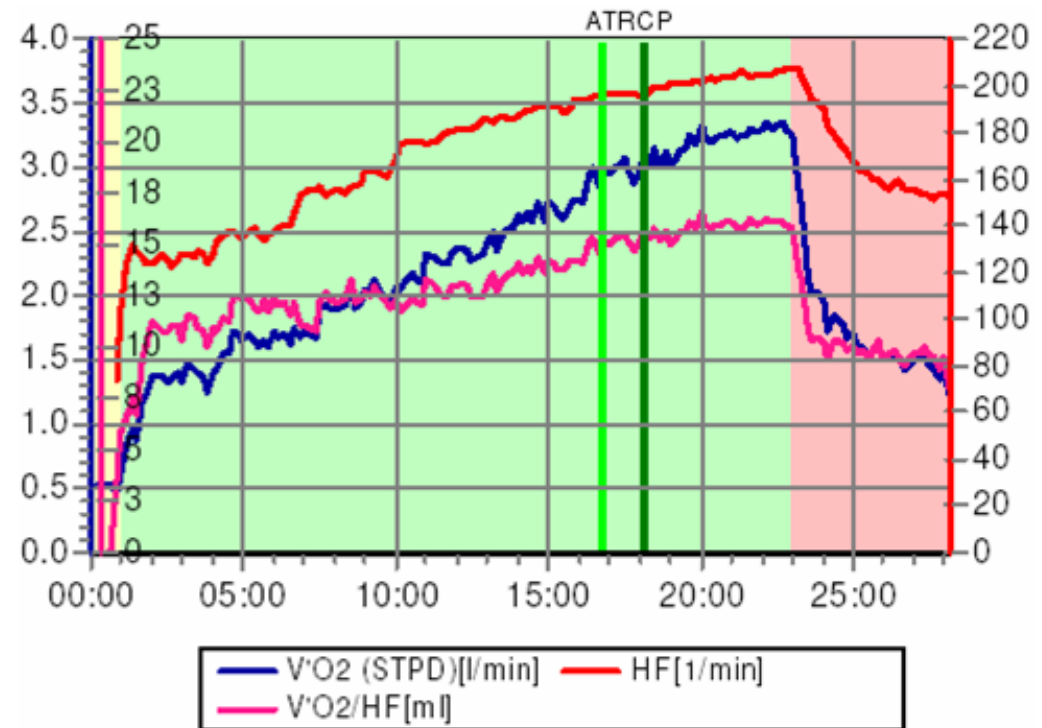

Indikace spiroergometrie

- stanovení zátěžové tolerance a možných limitujících faktorů
  - odlišení mezi dušností srdečního a plicního původu
  - zhodnocení nejasné dušnosti (klidové funkční testy neposkytují přesvědčivé výsledky)
  - zjištění abnormální limitace zátěžové tolerance
  - odlišení příčin zátěžové intolerance
- stanovení stupně poškození plicní tkáně u chronických plicních onemocnění
- diagnóza astmatu vyvolaného zátěží
- předoperační vyšetření
  - rozsáhlé břišní operace zejména u starších pacientů, plicní resekce pro karcinom, resekční operace při plicním emfyzému)
- transplantace plic, resp. plic a srdce

Spiroergometrie – měřené parametry

- Výkonnost
- Kardiovaskulární hodnoty
- Ventilačně-respirační hodnoty
- Biochemické hodnoty
- Subjektivní hodnocení

Dýchání a odborné názvy

- eupnoe
- apnoe
- dyspnoe
- hyperventilace
- hypoventilace
- hyperpnoe
- polypnoe
- tachypnoe
- oligopnoe/bradypnoe
- ortopnoe

Golem – model člověka

- www.physiome.cz

→Atlas fyziologie a patofyziologie

→Přenos plynů

... a další modelování fyziologických a patologických stavů

videa

- Funkční vyšetření plic
- <https://www.youtube.com/watch?v=15MC5o8Gx-c&t=4s> (spirometrie v 5.30 min)
- Astma
- <https://www.youtube.com/watch?v=PzfLDi-sL3w> (5 min)